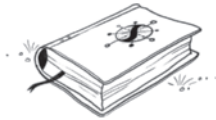

FABULANT 2

‘Het is een gevaarlijke onderneming, Frodo, om je deur uit te gaan. Je stapt de Weg op, en als je niet op je benen let, weet je nooit waar je heen wordt gevoerd.’

Bilbo Baggins in *In de ban van de ring*, J.R.R. Tolkien

Een gevonden voorwerp

Oom Arnold staat aan de bar van café De Vrolijke Deerne. Aan een tafeltje bij het raam slaapt een oude man boven zijn krant, verder is het café leeg. Oom Arnold maakt zenuwachtig een stapeltje van de bierviltjes die voor zijn neus liggen en kucht zacht.

‘Ja, ja, ja, ik weet echt wel dat je er bent, hoor,’ moppert Lieve. ‘Met je gekuch. Eén momentje graag.’ De barvrouw staat boven op een kruk en zwiept woest heen en weer met haar plumeau. Een stofwolk verspreidt zich door het café en bedekt de bar met een laagje grijs. Oom Arnold doet zijn uiterste best om niet te hoesten. Wanneer Lieve eindelijk klaar is, klautert ze onder luid gezucht en gesteun naar beneden en kijkt hem aan. ‘Zeg het eens!’

Oom Arnold kijkt naar het papier in zijn hand. ‘Ik, eh... Nou, ik kwam iets vragen.’

‘O? Hopelijk niet of ik met je wil trouwen. Haha! Ha!’

Oom Arnold kijkt geschrokken op. Hij schudt haastig zijn hoofd en legt de brief op de bar.

‘Nee. Een soort van kennis van mij is jaren geleden, eh, nou ja, verdwénen. Volgens deze brief heeft hij een waardevol voorwerp achtergelaten in uw café en ik wilde... ik hoopte dat u...’

Oom Arnold strijkt met zijn handen de brief nog eens glad.

Hij vond het papier afgelopen zomer tussen de bladzijdes van een van Gerald's oude boeken. Gerald was voor hem de poortwachter, tot hij op een ochtend zomaar verdween en oom Arnold verantwoordelijk maakte voor de Bloemenpoort. Het boek beloofde meer informatie over een Genootschap van Poortwachters, maar nét op die plek waren er pagina's uit gescheurd. Waar de uitleg had moeten staan, vond oom Arnold de brief die nu voor hem op de bar ligt. Hij wil dolgraag weten of Gerald het boek kapot-scheurde, wat er met hem gebeurd is en hoe het zit met dat genootschap. En deze brief is zijn enige aanknopingspunt...

Lieve grist het papier naar zich toe en leest. Ze snuift luid. 'Ahá, dus die "soort van kennis" kon zijn rekening niet betalen! Mijn pa heeft een onderpand van hem aangenomen, maar blijkbaar is die maat van jou nooit meer komen opdagen.' De barvrouw kijkt oom Arnold boos aan en schudt haar vinger voor zijn gezicht. 'Mijn pa bleef met de rekening zitten. Ik zeg je, die ouwe was een lieve man, maar hij had geen greintje zakelijk inzicht. Hij liet iedereen maar drinken en drinken, en wanneer het op betalen aankwam, waren ze opeens niet thuis. Nou! Dat moeten ze bij mij niet proberen!'

Oom Arnold schudt braaf zijn hoofd. Lieve kijkt hem met fonkelende ogen aan. 'Maar het voorwerp dat hij achterliet, is waardevol, zeg je...'

'Van sentimentele waarde,' zegt oom Arnold snel. 'Mijn vriend is er niet meer en het zou me plezier doen om iets van hem te hebben. Hij was niet rijk, dus het zou me verbazen als het voorwerp duur was. Het gaat meer om de herinnering, snapt u?'

De kroegbaas trekt wantrouwig een wenkbrauw op. 'En wat mag dat vreselijk sentimentele voorwerp dan wel zijn?'

'Nou, kijk, dat is het hem nou juist...' mompelt oom Arnold. 'Dat weet ik niet. Ik hoopte dat u misschien een idee zou hebben.'

Lieve zucht diep. ‘Nou, het moet niet gekker worden.’ Slof-fend alsof ze net een marathon heeft gerend, loopt Lieve naar een kastje achter de bar en trekt er een dik boek uit. ‘Gelukkig voor jou was mijn vader nogal van het netjes doen, zeg maar. Hij schreef alles op, betaalde belasting en berekende nooit iemand een cent te veel. De ouwe goedgezak. In dit boek staan alle schulden die mensen bij hem hadden. Welke datum staat er op die brief?’

‘5 oktober 1981.’

Zachtjes mopperend bladert Lieve door het kasboek. Oom Arnold hoort iets over uitvreeters en oenen die geen rente vragen en dat zij nooit... Ze stopt met bladeren. ‘Eens zien, oktober 1981. Mijn pa heeft die maand vijf onderpanden geaccepteerd: een gouden ring, een kunstgebit, een opgezette fret, een houten kissie met bloemen d’rop en, o gétver, een glazen oog.’ Ze werpt een beschuldigende blik op oom Arnold. ‘Alle anderen zijn hun rekening later alsnog komen betalen en hebben hun onderpand weer meegenomen. Alleen het kissie is er nog. Dat staat daarboven op de plank met gevonden voorwerpen. Ik heb het vorig jaar nog afgestoft, maar het wilde met geen mogelijkheid open. Wat zit er eigenlijk in?’

Oom Arnold negeert de nieuwsgierige vraag. ‘Zou ik dat kistje misschien mogen hebben?’

Lieve bestudeert hem even met samengeknepen ogen. Dan trekt ze een gezicht als dat van een kat die net een vogeltje heeft gevangen. Ze spint bijna. ‘Poeh, maar ja, die vriend van jou had wel een fikse rekening openstaan. Vijfhonderd gulden! Da’s nu gemakkelijk vijfduizend euro waard. Weet je het wel zeker? Dat lijkt mij een flinke som om een oud kissie terug te krijgen.’

‘Hoeveel?’ piept oom Arnold.

Lieve slaat haar armen over elkaar en kijkt hem uitdagend aan. ‘Je hoorde me wel. Ik wil vijfduizend euro.’

‘Maar...’ stamelt hij. ‘De rekening was vijfhonderd gulden...’

De barvrouw haalt haar schouders op en trekt een bierviltje naar zich toe. Ze vist een pen uit de zak van haar schort en begint te schrijven. ‘Eén gulden is twee euro twintig. Nou, dan is vijfhonderd gulden dus elfhonderd euro.’

‘Hè?’ zegt oom Arnold verontwaardigd. ‘Dat was andersom! Eén euro was twee gulden twintig, dus eigenlijk is het...’

Lieve praat gewoon verder. ‘En dan komt er nog inflatie bij.’

‘Inflatie?’

‘Ja!’ Lieve steekt haar kin naar voren. ‘Geld wordt met de jaren minder waard. Veertig jaar geleden kostte een biertje zestig cent, nu drie euro. Dus gedeeld door zestig cent, keer drie euro, en dan compenseren voor gestegen arbeidsloon, plus rente natuurlijk en kosten voor het opslaan van dat kissie, de huur betaalt zichzelf immers niet, plus onkosten allerlei... hm, eens even kijken.’

Oom Arnold kijkt ongelukkig naar de rijen getallen die de barvrouw opschrijft. Hij snapt geen bal van haar berekening, maar dit lijkt niet het juiste moment om erover te zeuren. Als Gerald echt iets van het mysterieuze Genootschap van Poortwachters als onderpand heeft achtergelaten, kan hij niet zonder dat kistje naar huis. Wie weet wat Lieve er anders mee doet en welke magische geheimen op straat komen te liggen.

‘Nou, zo kom ik uit op achtenveertighonderd euro. Ik rond het af naar vijfduizend euro, voor de moeite.’ Lieve veegt haar handpalmen af aan haar schort en tikt op de rekening. ‘Graag contant betalen, dan mag je het kissie zo meenemen. Anders kun je ernaar fluiten. Voor altijd.’

Oom Arnold trekt wit weg. ‘Zoveel geld heb ik toch niet op zak!’

‘Je kunt pinnen in de supermarkt. Nou ja, je mag maar vijfhonderd euro in één keer opnemen, dus je zult tien keer moeten

pinnen. Ik wacht wel, hoor,' zegt Lieve veel te vrolijk.

'Maar!' sputtert oom Arnold. 'Dat is helemaal niet eerlijk!'

Lieve haalt haar schouders op. 'Dat kissie lijkt nogal belangrijk voor je te zijn. Waarom zou je anders helemaal gestrest en zwetend aan mijn bar staan? Dus ik denk dat er iets duurs in zit. Misschien wel diamanten! Ik zou gek zijn om die zomaar weg te geven. Dussuh... Graag of niet.'

Met lood in zijn schoenen loopt oom Arnold het café uit en de supermarkt in. Zijn buik doet pijn. Vijfduizend euro! Hij spaarde voor een cruise over de Nijl. Nu de Bloemenpoort niet meer bloeit en niet meer elke dag bewaakt hoeft te worden, kon hij eindelijk iets van de wereld gaan zien. Maar zo gaat dat plan voorlopig mooi niet door. Scheldend op Gerald pint hij in tien keer het hele bedrag en keert terug naar de kroeg.

'Hartelijk dank, fijn om zaken met je te doen,' jubelt Lieve wanneer oom Arnold de stapel bankbiljetten op de bar legt.

Hij heeft de barvrouw nog nooit zo blij gezien. Ze telt de briefjes drie keer achter elkaar hardop na, propt de biljetten in haar zak en klautert weer op de kruk. 'Waar staat dat houten kissie...' mompelt ze terwijl ze zoekt.

De plank met gevonden voorwerpen staat vol prullaria. Oom Arnold ziet een clownsmuts, een stilstaande klok, een wandelstok en een lege vogelkooi. Hij hoopt maar dat de kooi al leeg was toen ze hem daar wegmoffelde.

'Ah, hebbes!' Vanachter een opgezette haai haalt Lieve een gammel houten kistje tevoorschijn. Het is zo groot als haar hand en heel stoffig. In het verweerde hout zijn nog net wat vage figuren te zien. Oom Arnold schrikt. Heeft hij voor dat prul vijfduizend euro betaald?

Lieve hopt opvallend soepel naar beneden en schuift het kistje over de bar naar hem toe. 'Hier! Wil je een biertje om het

te vieren? Krijg je van mij. Ik ben de kwaadste niet.'

Oom Arnold schudt zijn hoofd. Het is elf uur 's ochtends en hij houdt niet eens van bier. Lieve haalt haar schouders op. 'Zelf weten. Ah, Harry! Jenevertje doen?'

Een oudere man sloft het café in en knikt. Lieve let niet meer op oom Arnold en met het kistje onder zijn arm haast hij zich de kroeg uit. Hij snelwandelt naar huis door de lege straten en boent intussen het kistje schoon met de mouw van zijn jas. Uit het hout zijn takken en bloemen gesneden, die hobbelig aanvoelen onder zijn vingers. Precies in het midden van het deksel staat de grootste bloem van allemaal. Het deksel van het kistje zit stevig dicht en er is nergens een sleutelgat te bekennen. Maar hij weet hoe het open moet! Dat hoopt hij tenminste...

Oom Arnold probeert niet te denken aan de bankbiljetten die nu in de zak van Lieve zitten. Of aan de reis die hij voorlopig niet zal maken. Als het kistje informatie bevat over het Genootschap van Poortwachters of over Gerald's plotselinge verdwijning, is het het allemaal waard. En zo niet... Oom Arnold duwt de gedachte weg en loopt dwars door zijn eigen huis naar de achtertuin. Hij stapt het schuurtje in en opent de tunnel naar de geheime tuin. Zo snel hij kan, jogt hij door de klamme duisternis. 'Dag muizen,' roept hij vriendelijk zodra hij aan de andere kant van de tunnel het grasveld op stapt.

De muizen zitten in hun hokken onder de grote boom en spelen vrolijk verder. Alleen de grootste muis kijkt op en slaat hem oplettend gade. Oom Arnold haast zich over het slingerpad naar het stenen plein. Hoewel 'het groene plein' inmiddels een betere naam zou zijn. Zonder haar magie kan Resa de Bloemenpoort niet laten groeien en hoeft hij geen gif te spuiten om de poort te verwoesten. Oom Arnold kijkt ernaar uit om aan Isa te laten zien hoe mooi het plein nu is: overal groeien planten en bloemen.

Hijgend loopt hij naar de stenen poort en balt zijn vuist. Yes! Hij had gelijk. De beeldhouwde bloemen op de poort lijken precies op de bloem op het deksel van het kistje. Zou er één passen?

Voorzichtig drukt oom Arnold het kistje tegen een van de stenen bloemen. Maar er gebeurt niks: de bloem is te groot. En die ernaast is te klein en die heeft weer net iets andere blaadjes. Met het kistje in zijn hand speurt hij centimeter voor centimeter de poort af, op zoek naar de juiste bloem. Is dat hem misschien? Op zijn tenen balancerend duwt oom Arnold het kistje boven zijn hoofd tegen een bloem aan. Nog íéts hoger en dan... met een zachte klik klappt het deksel een stukje open. Het is gelukt!

Met zijn nagel wrikt hij het deksel verder los. Opgewonden kijkt hij naar de buit. In het kistje ligt een klein pakje, gewikkeld in vergeeld papier. Zorgvuldig vouwt hij het papier open. Hij frons: voor hem liggen twee glazen schijfjes. Ze lijken op brillenglazen, maar dan groter en perfect rond. Oom Arnold pakt een van de glazen op en houdt het tegen het licht. De zon schittert op het glas. Hij bekijkt het schijfje van alle kanten en tuurt erdoorheen naar het plein. Hij houdt zijn adem in: zou hij nu een andere wereld zien? Of een poortwachter of iets anders magisch? Maar er gebeurt niets. Het plein blijft gewoon het plein en de schijfjes blijven stukken glas; ze zijn niet eens op sterkte! Teleurstelling bekruipt hem. Heeft hij nou echt zoveel geld uitgegeven aan twee stukjes glas in een oud doosje? Waarom gaf Gerald dit weg en waarom ging de vader van Lieve hiermee akkoord? Dit is toch helemaal niets waard?

Mopperend wil oom Arnold de boel weer inpakken wanneer zijn oog op een klein tekenetje valt. Hij strijkt het broze papier glad, de bladzijdes zijn zo vergeeld dat de inkt niet meer te lezen is. Vaag ziet hij nog de contouren van tekeningen en van een stukje tekst in een krullerig schrift. Aan één kant zitten rafelige randen, alsof de papieren uit een boek gerukt zijn. Oom Arnold

fronst. Zouden dit de bladzijdes zijn die ontbreken in het oude boek dat Gerald achterliet? Dan heeft zijn voorganger het boek dus inderdaad kapotgescheurd, maar waarom deed hij dat? En wat stond erop?

Oom Arnold denkt diep na. Hij weet nog wat de laatste woorden waren voor de ontbrekende pagina's:

Om Aarde en de werelden in het oosten te beschermen tegen het kwaad dat uit het westen komt, is er een poortwachter aangesteld. Zijn ofhaar taak is het verwoesten van de Bloemenpoort, zolang die bloeit. De wachter en diens opvolgers worden door de eeuwen heen bijgestaan door het Genootschap van Poortwachters. Het is uitermate belangrijk dat...

Daar stopt de tekst en verraden de rafels dat er bladzijdes ontbreken. Hij heeft dus geen idee wat er uitermate belangrijk is. Of wat dat genootschap precies is. Oom Arnold bestudeert de papieren die het hem allemaal hadden kunnen uitleggen. Hij houdt ze tegen het licht, in de schaduw, houdt ze op de kop en tuurt ernaar door de glazen schijfjes, maar het helpt allemaal niks. De woorden en tekeningen blijven te vaag om te lezen en de kennis is verloren. Voor de zoveelste keer vloekt oom Arnold op Gerald. Het is allemaal zijn schuld! Die onverantwoordelijke, asociale, egoïstische, luie...

Oom Arnold ziet zijn voorganger opeens haarscherp voor zich. Gerald was een kleine nerveuze man, die helemaal niet van mensen hield, en ook niet van praten. Hij zat het liefst hele dagen in zijn eentje in de geheime tuin om met zijn verrekijker naar vogels te loeren, terwijl zijn buurjongen Arnold de tuin bijhield en Resa's magische plant verwoestte. Oom Arnold hapt naar adem: hij weet waar de glazen schijfjes voor zijn!

Hij holt naar het luik in de vloer van het stenen plein. Met een zwiep trekt hij het luik open. In de voorraadkelder eronder staan werkeloze tonnen gif. Oom Arnold rommelt door de kelder. Achter de tonnen staat een houten kist, met daarin de spullen die Gerald voor hem achterliet toen hij zomaar verdween. Erbovenop lag een briefje:

Gefeliciteerd met je 18e verjaardag. Ik ben weg en kom niet meer terug. Het huis en de tuin zijn voor jou, knul. Zorg goed voor de poort. En denk eraan: de bloemen mogen onder geen beding bloeien. Spuit elke dag gif en maak je verder nergens zorgen over. Ik stuur, zodra ik kan, iemand die je zal helpen om een opvolger te vinden. Het ga je goed. Gerald.

Oom Arnold sleept de zware kist het plein op en klapt hem open. In de kist zitten oude boeken, tekeningen van de tuin, een paar handschoenen en... de verrekijker die Gerald altijd bij zich had. Oom Arnold vist de verrekijker aan zijn hengel uit de kist en bekijkt hem van alle kanten. Het ding ziet er doodnormaal uit, behalve dat de lenzen ontbreken. Hij plopt de glazen uit het kistje in de verrekijker en juicht: ze passen! Dan zet hij de verrekijker aan zijn ogen. Hij tuurt over het plein. De instellingen staan niet goed en alles blijft wazig. Oom Arnold draait aan een wielje boven op de kijker om het beeld scherp te stellen. Eén seconde lang ziet hij alleen de tuin, dan tuimelen er vage pastelkleurige figuren over elkaar heen door het beeld. Drie boze stemmen galmen over het plein.

‘Haal je elleboog uit mijn neus!’

‘AUUUU, dat was mijn óóg!’

‘Je knie! Haal hem weg. Oooo, als ik mijn vuist kon bewegen, dan...’